

Op de vrouw af...

Erica Bons-de Wever

In 1996 interview ik Erica Bons voor de eerste keer. Ze portretteert zichzelf dan als 'rebels', 'eerlijk' en 'lui', maar met een bovengemiddelde dosis 'zelfdiscipline'. Fokken, keuren, exposeren en besturen zijn de trefwoorden en Erica heeft daarover duidelijke meningen.

Hoog tijd om te zien of dat na 14 jaar nog steeds het geval is...

'Kom binnen,' roept ze als we haar huis in het Drentse Eldersloo hebben gevonden. 'Maar kijk uit, het is daar heel glad.' 'Ja, de aarde warmt op,' antwoord ik, daarbij doelend op de ijzige winterweken. 'Onzin,' zegt Erica beslist. 'Geloof ik niks van. Niks klimaatcrisis. De aarde laat zich niet sturen.' En daarmee is de toon gezet. Onze hoofdpersoon is niet onder de indruk van wat geleerde heren prediken. Dat zullen we in ons gesprek nog merken.

Korte kennismaking

Hoewel Erica Bons in kynologisch Nederland eigenlijk geen nadere introductie nodig heeft, toch even een korte kennismaking. Erica de Wever wordt in 1935 in Heerlen geboren en de zachte g is nooit helemaal verdwenen. Haar vader werkt er bij de Staatsmijnen – 'iets met persluchtleidingen' – en het gezin telt twee jongens en twee meisjes. 'Wij waren niet katholiek,' zegt Erica, 'en dat betekende in die tijd dat je eigenlijk geen echte

Limburger was. We gingen naar andere scholen; ik kan het dialect wel verstaan, maar niet spreken.' Na de lagere school volgt Erica het gymnasium β en na haar studie voor analiste gaat ze in een ziekenhuis werken. Later geeft ze creatieve handvaardigheid in een psychiatrisch ziekenhuis en daarna werkt ze in een zaak voor revalidatieartikelen.

Zonder stamboom

Erica: 'Thuis hadden we altijd honden; eerst een Bouvier, daarna een 'Boerenfox' en een langharige Duitse Herdershond. Uiteraard allemaal zonder stamboom. De eerste kennismaking met de kynologie was toen ik een jaar of 15 was. Samen met mijn vader bezocht ik een clubmatch en was meteen verkocht!'

Iets wat nu ondenkbaar is, overkomt Erica: ze wordt ontslagen omdat ze gaat trouwen, maar zegt ze berustend: 'Dat was zo in die tijd.'

In 1969 verhuist ze naar het Drentse Eldersloo. De reden: betaalbaar en meer ruimte voor de honden. 'De honden' zijn een Rottweiler en vier Border Terriers. Erica: 'De cursus AKK had ik al in 1963 gedaan.' En dat is de eerste stap op weg naar het keurmeesterschap voor alle terriers.

• Erica met haar Rottweiler in de jaren zestig.

• Erica als exposante met Border Terrier Ch. Ribbleside Rogue in 1996.

'Roughdune' Border Terriers

Erica is in binnen- en buitenland bekend geworden met haar Border Terriers. Fokken met de Rottweiler en de Bouvier, in een flat in Den Haag, lijkt haar niet ideaal en als ze bij een tentoonstellingsbezoek een Border Terrier ziet, is dat liefde op het eerste gezicht. In 1968 wordt haar eerste Border Nederlands Kampioen en de 'Roughdune' Borders zijn al snel een begrip in de terrierwereld. Meer dan dertig Nederlandse Kampioenen zijn Erica's visitekaartje aan de Nederlandse kynologie.

Als ik Erica Bons in 1996 bezoek, rennen er nog elf Border Terriers

rond. Nu is dat er nog maar één, de tienjarige reu Owen. Hij is alleen, maar maakt drukte voor tien.

Hoe heb je in de afgelopen veertien jaar afgebouwd en waarom?

'Ik had enkele zéér slechte voorbeelden en dacht: zo wil ik *niet* eindigen. Zo totaal versmeerd met heel veel honden. Toen ik 65 werd – ik had net nog een nest gefokt – heb ik gezegd: dit is het laatste, ik fok nooit weer. Ik wilde uit dat nest een rode teef aanhouden, maar er was maar één pup. In plaats van een rode teef, heb ik dus nu een blauwe reu en dat is Owen. Ik heb die beslissing heel bewust genomen, op een moment dat ik nog een stuk of tien tot vijftien honden

had. Een Border wordt vijftien jaar, en dan zou ik 80 zijn! Bovendien, ik kan niet meer wandelen met de honden.' Erica heeft, vanaf de leeftijd dat ze een jonge vrouw is, een handicap bij het lopen – een gevolg van een niet goed werkend afweersysteem. Nu ze bijna 75 is, wordt het lopen steeds moeilijker. Typisch voor Erica is dat ze zich niet uit het veld laat slaan, maar gewoon besluit overal aan mee te blijven doen en er het beste van te maken. Met zo'n instelling en doorzettingsvermogen woon je op je 75ste nog zelfstandig. Hoewel, Erica denkt na over de toekomst en realiseert zich dat ze niet nog jarenlang alleen in een grote boerderij kan blijven wonen.

Vroegere functies in de kynologie:

- Bestuurslid KC Assen.
- Bestuurslid Nederlandse Border Terrier Club (NBTC).
- Lid van de Ledenraad van de Raad van Beheer.
- Lid Commissie Democratisering.
- Docent AKK.
- Docent KK I.
- Afgevaardigde namens de NBTC naar rasgroep 3 (Terriers) en de Nederlandse Terrier Unie.
- Fokker van Border Terriers ('Roughdune').

Huidige functies in de kynologie:

- Vice-voorzitter KC Assen.
- Afgevaardigde Rayon Noord-Oost.
- Afgevaardigde voor de NBTC naar de ALV van de Raad van Beheer.
- Afgevaardigde voor de KC naar de ALV van de Raad van Beheer.
- Lid Commissie Fokken en Gezondheid van de NBTC.
- Nestcontroleur van de Nederlandse Rottweiler Club.
- Keurmeester van rasgroep 3 (Terriers), vier rassen in groep 2 en één ras in groep 9.

• Met Border Terrier Kamp. Villathorn Tiger's Eye at Brumberhill, circa 1997.

Je hebt een dochter, Monique, en een zoon, Niels, en twee kleinkinderen.

Ook kynologisch actief?

'Mijn dochter heeft een trimsalon in Sappemeer. Eerst had ze honden die op ons beider naam stonden en die door haar werden geshowd, maar nu heeft ze haar eerste 'echte' eigen hond. Dat is geen Border Terrier geworden, maar een Portugese Waterhond. Ze is ermee gaan showen en kampioen geworden. Afgelopen zomer is ze met 'Waterhondenmensen' naar Amerika geweest en daar hebben ze naast showen ook waterwerk gedaan. Ze vond dat éniġ om te doen. Mijn zoon kan geen honden hebben, want hij heeft een volledige baan, dus is er niemand thuis.'

Inteeltbeperking

Net voordat ik Erica bezoek, valt de agenda voor de ALV van de Raad van Beheer, in maart, in de bus. Zestig pagina's met geboden, verboden, voorstellen en mededelingen. Onder agendapunt 11 staat een voorstel tot inteeltbeperking, dat in het BRS en KR vastgelegd zou moeten worden. Er moet – zo is het bestuur van de Raad van mening – een verbod komen op de combinaties ouder x kind, broer x zus en grootouder x kleinkind. Wie dit

Intelen: paren van verwante dieren.

De meest nauwe vorm is ouder x kind, of broer x zus.

Lijntelen: terugkruisen op verwante dieren die in hoge mate aan de verwachtingen hebben voldaan.

Outcross: paren van onverwante dieren binnen de populatie.

Kruising: paren van dieren van verschillende rassen.

Inteeltcoëfficiënt: mate van inteelt, berekend aan de hand van verwantschap tussen ouderdieren.

Toepoels Hondencyclopedie

gebod overtreedt, staat een sanctie te wachten: de pups worden niet ingeschreven in het stamboek. Met andere woorden, ze krijgen géén stamboom. Het is overigens voor het eerst dat dit wapen bewust wordt ingezet. Met dit voorstel gaat de Raad van Beheer op de stoel van de fokker zitten, met als motivatie de gezondheid en het welzijn van rashonden.

Erica, vergis ik me of zijn de combinaties die de Raad nu wil gaan verbieden jouw sleutel tot je succesvolle fokkerij, namelijk inteelt en lijnteelt...

Nadrukkelijk: '... en nóg eens inteelt en nóg eens lijnteelt. Maar, deze vraag is niet met een simpel ja of nee te beantwoorden, omdat de fokkerij heel erg is veranderd. Zo'n tien, vijftien jaar geleden had ik spontaan gezegd: alleen inteelt en lijnteelt leiden tot goeie resultaten. Dat zie je niet alleen in Nederland maar ook in het buitenland. Uiterlijke én gezonde resultaten, want bij mijn fokkerij verdubbelde de nestgrootte. Ik zag de dierenarts alleen voor een prikje, één keer, want ik ent niet.'

Ze gaat verder: 'Dat komt omdat we toen grote kennels hadden, want het geheim van inteelt is selectie! Het argument bij dit voorstel, dat bij proeven is bewezen dat er inteeltdepressie ontstaat, is niet waar en is geen valide argument.'

Waarom niet?

'Omdat er niet geselecteerd wordt! Succes van inteelt ligt in selecteren.'

Dus, iemand die inteelt en niet selecteert zit op de foute weg, maar intelen en wel selecteren is de goede weg?

'Ja, zo zou je het in het kort kunnen zeggen.'

Wat zijn die selectiecriteria voor jou, in willekeurige volgorde?

• Erica als keurmeester in het midden tijdens één van haar keuringen in Engeland met rechts Anne Roslin-Williams van de beroemde Mansergh kennel. Foto van rond 2000.

'Het geheim van inteelt is selectie...'

• Erica: 'In plaats van een rode teef, heb ik dus nu een blauwe reu en dat is Owen.'

'Gezondheid, exterieur, karakter en afstamming. Je kunt een heel mooie hond hebben en als je dan de stamboom bekijkt, is het spaghetti. Daar kun je niet mee vooruit en ook niet mee intelen.' Met het 'spaghetti' bedoelt Erica dat een stamboom net zo in elkaar kan zitten als een bord spaghetti – elke logica ontbreekt.

Weet jij waarom men de combinatie grootouder x kleinkind wil verbieden en halfbroer x halfzus niet?

Lachend: 'Dat wou ik nou nét even niet zeggen om ze niet op een idee te brengen!

Mijn favoriete inteeltcombinatie is altijd halfbroer x halfzus geweest. Ik weet wel waarom men dit niet voorstelt, want bij halfbroer x halfzus kun je aan beide kanten nog een outcross hebben. Kan wel, hoeft niet. En, grootouder x kleinkind... dat vind ik al een behoorlijk eind weg hoor.'

AKK: cursus Algemene Kynologische Kennis.

KK I: cursus Kynologische Kennis, opvolger van AKK.

ALV: Algemene Ledenvergadering.

KR: Kynologisch Reglement – de regelgeving in de kynologie.

BRS: Basis Reglement Stambomen – de minimum welzijnseisen.

Raad van Beheer op Kynologisch

Gebied (RvB): hoogste bestuursorgaan in de landelijke kynologie (www.raadvanbeheer.nl).

KC: Kynologen Club.

Ledenraad: adviesorgaan van de Raad van Beheer.

Commissie Democratisering: groep kynologen die in de jaren negentig streeft naar een nieuwe structuur in de kynologie.

Rayon Noord-Oost: één van de vier rayons waarin Kynologen Clubs zijn ingedeeld.

NBTC: Nederlandse Border Terrier Club (www.borderterrier.nl).

FCI: Fédération Cynologique Internationale, de wereldwijde vereniging van kennelclubs (www.fci.be).

Picture Perfect: vertaald als 'Zonder overdrijving'. Document van de Raad van Beheer met hondensrassen die bij keuringen aandacht behoeven om overdrijving in de fokkerij tegen te gaan.

Verwacht jij nog meer voorstellen tot fokbeperkende maatregelen uit de hoek van het bestuur van de Raad?

'Best mogelijk. Want kruisingen zijn ook al ter sprake gekomen. Als in een numeriek klein ras een probleem is, dan overweegt men bastaarden toe te voegen. Bij de Hollandse Smoushond, waarvan het stamboek is gesloten, is er al een principebesluit dat men er weer bastaarden doorheen mag gaan fokken. Omdat de inteeltcoëfficiënt te

• Erica: 'Als je maar zoveel mogelijk reuen gebruikt, dan verspreid je het gebrek over zoveel mogelijk honden.'

hoog wordt. Maar dat is toch geen doel op zich?

Jij bent op een punt aangeland, dat je niet meer met 'meel in de mond' over de kynologie hoeft te praten...

'Heb ik nooit gedaan. Het nadeel is dat dan niet iedereen je aardig vindt, maar dat kun je toch niet ontlopen. Echt nadeel heb ik er nooit van ondervonden. D'r zijn wel eens mensen die niet meer groeten. Nou, dan niet.'

Gedragscode

We borduren nog even door op de voorstellen die in de agenda van de Raad staan, want dat deze punten voldoende stof voor discussie geven, is een ding dat zeker is. Voor Erica, die al veertig jaar keurmeester is, is agenda-punt 8 ook van belang: het instellen van een gedragscode voor exterieur-keurmeesters. Eigenlijk is het een reglement. Een reglement dat moet worden nageleefd en als een keurmeester één van de regels overtreedt, zal de Raad 'individueel bezien op welke wijze

de betrokken persoon wel of niet gestraft wordt met de mogelijkheden die we via ons KR hebben.'

Nou, Erica, na veertig jaar keuren word je dan toch nog aan de ketting gelegd. Goed idee?

Halverwege de vraag begint Erica al te lachen en vraagt: 'Weet je waarom ik lach? Omdat het allemaal zo overbodig is. Het is een punt dat ik op dit moment op de kynologie tegen heb, ze verstikken werkelijk in de regelgeving. Zolang ik keurmeester ben, is er al een FCI-reglement voor keurmeesters. Gewoon regels voor goed fatsoen en dat is deze gedragscode feitelijk ook. Ik denk dat het de tijdgeest is. Nederland verstikt toch ook in de regels? En daar wordt het ook niet beter van. Ik vind het zónde van al het werk dat erin is gestoken. Ik ben er niet naar toe geweest, maar over die gedragscode zijn wel twee of drie vergaderingen gehouden. Zonde van de tijd en... er staat één ding in dat helemaal niet

kan. Namelijk dat je als keurmeester 'zoveel mogelijk gehoor geeft aan uitnodigingen c.q. oproepen tot het bijwonen van kynologische activiteiten zoals informatiebijeenkomsten, opleidings- en of (bij)scholingsdagen, het begeleiden en het afnemen van ras-examens etc.'

Erica vervolgt: 'Zie je dat al voor je? Bijvoorbeeld met de circa 40 rassen die ik keur?' t Kan gewoon niet en dat merk je ook aan de bijscholingsactiviteiten. Er is misschien wel belangstelling, maar om een of andere reden kunnen keurmeesters dat niet allemaal bijbenen. Je moet toch niet op een minimum leven, wil je naar al die bijeenkomsten kunnen gaan.'

Erica heeft de gedragscode goed bestudeerd en ze vervolgt: 'Er staat in dat je vooral niet mag 'solliciteren' naar keurafspraken, waar dan ook en onder welke omstandigheden dan ook. Weet je dat de keurmeesters hun visitekaartjes van de Raad van Beheer hebben gekregen? Ik zie regelmatig keurmeesters kaartjes uitwisselen hoor. En daar is in principe niks mee.'

Kijk even naar artikel 7 in deze gedragscode: 'Het door de exterieur-keurmeester op te stellen verslag van de te keuren hond zal in een positieve zin worden samengesteld, waarbij de uiteindelijke kwalificatie en plaatsing recht doet aan het opgestelde verslag.'

Dat laatste lijkt me niet meer dan logisch, maar hoe ga jij een positief verslag maken van een hond die a-typisch is of grote fouten vertoont?

'Ik denk dat dit bereikt wordt door op de Engelse manier een verslag te maken. In Engeland is het een goed gebruik om in de keurverslagen de slechte punten niet te noemen. Je leest alleen de goede punten en de exposant denkt: dus de rest is slecht. Let er maar eens op, er wordt zelden een fout in Engelse verslagen genoemd. Maar een fout noemen is toch alleen maar het constateren van iets? Dat is toch

niet kwaad bedoeld? Ik denk dat ik maar blijf keuren zoals ik het altijd heb gedaan en ik verwacht dat de meeste keurmeesters dat zullen doen.'

Het lijkt wel alsof exposanten in Nederland niet meer mogen horen wat er mankeert aan hun honden...

'Nee, want de meesten zijn blind voor de fouten van de eigen honden. Dat is ook het grote punt waarom de fokkerij zo moeilijk wordt. En waarom zijn ze blind? Omdat ze maar twee of drie hondjes hebben. Als ze op een tentoonstelling zijn, gaan ze meteen na de keuring van hun hond naar huis. Ze hebben de kennis niet.'

Is een keurmeester 'poortwachter' als het gaat om de handhaving van de kwaliteit van rashonden?

Heel beslist: 'Zeker wel! Alleen maar positief uitlaten kán dus niet. Onzin. Ik blijf schrijven, als dat aan de orde is: 'a-typisch.'

'Ik vind niks'

Een ander item uit de gedragscode voor keurmeesters is dat men 'geen kritiek dient te uiten op de keuringen van zijn collega-keurmeesters.' Dat zou kunnen betekenen dat ervaren keurmeesters te voorzichtig gaan worden bij hun begeleiding van nieuwe en jonge keurmeesters, en ervoor gaan waken hen te wijzen op gemaakte fouten. Een vooruitgang? Erica: 'Dat ligt aan het tijdstip en de manier waarop je dit doet. Als ik bij een keuring ga kijken, zit ik het liefst dicht bij de plaats waar de hond staat. Dan komt een aspirant-keurmeester naast me zitten en zegt: 'wat een lelijke voeten! Wat vind jij daar nou van?' Dan kan ik niet vrijuit antwoorden, want de eigenaar staat vlakbij. Dat vind ik negatief, om meteen te beginnen met die lelijke voeten. Als je aan de kant van de ring zit, als keurmeester, moet je zoveel mogelijk je mond houden. Want er komen

altijd mensen bij je langs met de vraag: wat vind jij nou van die hond? Dan zeg ik altijd: ik vind niks, want ik heb die hond niet in handen gehad.'

Dus helemaal geen commentaar meer op de keuring van de collega-keurmeesters?

Erica lacht en zegt: 'Wie dat denkt, heeft nog nooit op de eretribune bij de eindkeuringen gezeten! Maar, je bent daar wel *onder ons*.'

De gedragscode schrijft nog meer voor, namelijk dat de keurmeester 'in binnen- en buitenland de Nederlandse kynologie naar beste kunnen in positieve zin zal uitdraven.' Erica, **doen Nederlandse keurmeesters dat niet zodat het geregeld moet worden?**

'Je moet als Raad van Beheer toch een béétje vertrouwen hebben in je eigen keurmeesters... En: 't is allemaal een kwestie van goed fatsoen.'

En dat is er niet?

Erica denkt lang na en antwoordt diplomatiek: 'Sommige nieuwe en

waarin hondenrassen worden vermeld die 'aandacht', 'verhoogde aandacht' en 'dringend aandacht nodig hebben' om overdrijving in de fokkerij uit te bannen of tegen te gaan. En daarmee de gezondheid, het welzijn, van rashonden bevorderen. Uit de bespreking blijkt dat er voor wat Nederland betreft twee rassen in de terriergroep moeten worden toegevoegd: de American Staffordshire Terrier (vanwege een te smalle onderkaak) en de Border Terrier (vanwege een te fel temperament).

Erica, een goede aanvulling?

'Een te smalle onderkaak bij de American Staffordshire Terrier heb ik in veertig jaar nog nooit geconstateerd. Weet je wat het is? Dit hele gedoe over gezondheid is gewoon een hype, net als de hype over het klimaat. Jaren geleden zijn we al begonnen met het letten op schadelijke kenmerken en nu beginnen we weer opnieuw. Met dezelfde argumenten.'

'Dit hele gedoe over gezondheid is gewoon een **hype**, net als de hype over het klimaat.'

jonge keurmeesters zouden wel eens wat bescheidener mogen zijn. Ze weten het soms allemaal al.'

Al met al krijg ik het gevoel dat jij niet onder de indruk van deze nieuwe gedragscode bent...

'... Nee, helemaal niet!'

Te fel temperament

Op 17 januari jl. is er in een bijeenkomst van keurmeesters gesproken over het document 'Picture Perfect'. Een uit Zweden afkomstig praatstuk

Wat klimaat betreft wordt Erica op haar wenken bediend, want net werd bekend dat het klimaatrapport ernstige fouten bevat en een aantal berekeningen onbetrouwbaar is.

En de toevoeging van de Border Terrier?

'Die is juist en de reden ergert me mateloos. Uitvallen gebeurt het meeste ten opzichte van honden, maar er zijn ook al een paar keurmeesters gebeten. Niet ernstig, maar 't mag ab-so-lúút niet.'

Hoe ontstaat zo iets in een ras, in dit geval bij de Border?

'Ik weet het niet, maar heb aldoor het idee dat er zó wordt gefocust op goed showen. Een hond die een beetje pittig is, showt als een tiere-lier. En die staart wil men aldoor overeind hebben, terwijl dat helemaal niet hóeft. We merken het al bij de jonge hondendagen; daar klaagt iedereen steen en been, want puppies van vier maanden vliegen elkaar al aan. Soms ook stom van eigenaars: hondjes aan de lijn, neusjes tegen elkaar en 'kijk, wat leuk, je broertje.' Of bij een dekru in een bench: 'Kijk eens, jouw pappie.' Há, zegt pappie.' Terwijl Erica zich mateloos ergert aan 'dat drukke gedoe', pendelt Owen vriendelijk heen en weer tussen het raamkozijn, de bank en de visite. Hij vindt het juist mateloos interessant, vreemden in huis. Zijn rasstandaard schrijft voor dat

10 VRAGEN

- **Wat is het laatste boek dat je hebt gelezen?**
'Stanley, een boekje van Koos van Zomeren over zijn Border Terrier, en een lokale uitgave 'De Kroniek van de Broekstreek'.
- **Balkenende of Bos?**
'Wat een vraag! Geen van beiden.'
- **Monarchie of republiek?**
'Monarchie.'
- **Een hartig hapje of een taartje?**
'Een hartig hapje.'
- **Rebellie of volgzzaamheid?**
'Toch wel rebellie, hoewel ik erg gekalmeerd ben.'
- **Je favoriete gerecht?**
'Een Engels ontbijt.'
- **Televisie of internet?**
'Televisie.'
- **Crufts of de clubmatch van de Border Terrier Club?**
'Ooh! Da's een moeilijke. De clubmatch, want Crufts kan ik nog later op televisie zien.'
- **Als jij je leven zou kunnen overdoen, dan zou je absoluut ...**
'Ik weet niet eens of ik het over zou willen doen!'
- **Een sigaretje of een glaasje wijn?**
'Allebei!'

- *'Wie denkt dat er geen commentaar op collega-keurmeesters wordt gegeven, heeft nog nooit op de eretribune bij de eindkeuringen gezeten!'*

hij 'levendigheid met moed moet combineren' en aan de eerste eis voldoet hij in ruime mate.

Wetenschappers

In 1996 gaf Erica als antwoord op de vraag 'Wat is jouw visie op de toekomst van de fokkerij': 'Als het zo doorgaat zoals nu, heel slecht.' Dit omdat de overheid en wetenschappers zich met rashondenfokkerij gingen bemoeien.

Hoe is de stand van zaken nu?

'Dat bemoeien is nu nog zo. Maar: de kynologie geeft daar veel te veel aan toe. In plaats daarvan zouden ze naar de minister moeten stappen en zeggen: beste minister, onze rashonden zijn helemaal niet zo ongezond als wordt beweerd. U moet uw werk beter doen. Als jij bij een dierenarts in de wachtkamer zit, wat zie je dan? Allemaal rashonden of bastaarden? Juist, we moeten dus wél weerwoord

geven. En we hebben zo'n prachtig middel: selectie.'

Door het ontbreken van de grote kennels met veel rashonden wordt er niet goed geselecteerd, zei je net. Ligt er dan een relatie tussen de klachten over de gezondheid van rashonden en het ontbreken van grote kennels?

'Ja ... en nu zal ik me niet populair maken. Er zijn geen honden in kennels meer. Alle honden zijn huishonden. Men heeft er maar twee of drie. En daarmee wordt veel meer getroeteld en getut dan met kennelhonden. Ze willen fokken, maar hebben geen andere keus dan die twee of drie honden. Ik had altijd evenveel reuen als teven en zei soms na één nest: dat was niks, dus die sluiten we maar mooi uit. Je kunt met een paar honden heel moeilijk selecteren. En pups selecteren wordt óók niet meer gedaan, want alles wordt in leven gehouden.'

Erica grijpt nog even terug op de voorstellen van de Raad inzake inteeltbeperking. Het zijn drie A4-tjes over inteelt, erfelijke gebreken, een fokkerij die onder druk staat, excessen, enzovoort. Erica: 'Lees jij hierin iets over selecteren? Ik niet.'

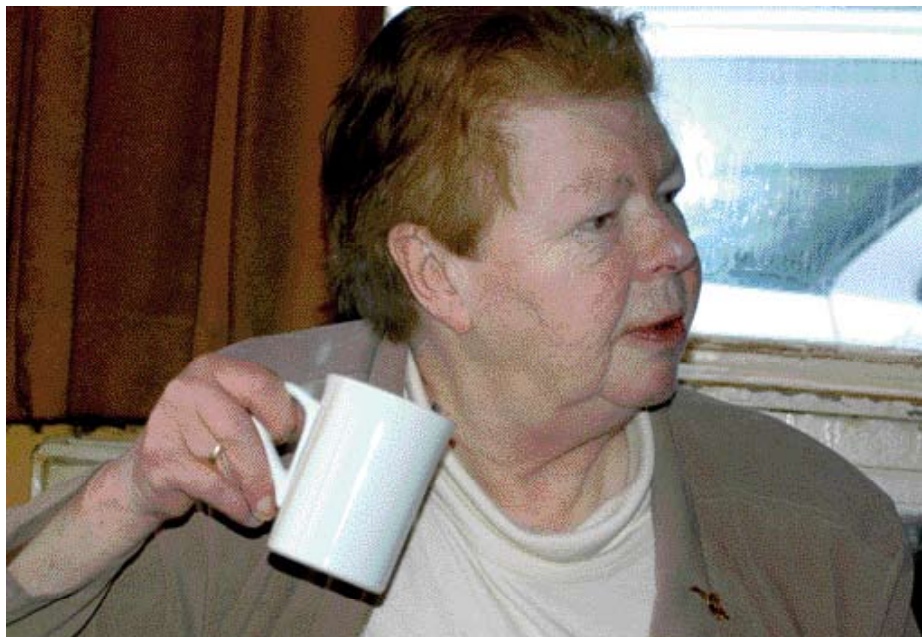
Ook de stellingen daarin *'dat andere diersoorten zoals de wolf bewijzen dat inteeltcombinaties veel meer schadelijke dan positieve gevolgen hebben'* en *'dat schadelijke kenmerken haast onmogelijk weggefokt kunnen worden'*, zijn niet echt aan Erica besteed. Ze vervolgt: 'In de natuur paren vaders met dochters, maar daar heb je wel een natuúrlijke selectie. Schadelijke kenmerken wegfokken kan nu juist wél. Met inteelt én selectie. Als je maar zoveel mogelijk reuen gebruikt, dan verspreid je het gebrek over zoveel mogelijk honden. Het inzetten van zoveel mogelijk fokdieren is onzin, omdat de honden op den duur allemaal dat gebrek krijgen. Dan komen ze elkaar tegen en dan krijg je een explosie van dat gebrek. Ik deed juist een vader x dochter combinatie om te ervaren wat erin zat.'

Enigszins treurig: 'Wij kunnen nu wel weten hoe het moet, maar 't kan niet meer omdat je geen 'echte fokkers' meer hebt.'

En daarmee is de cirkel rond.

Overall naartoe gaan, overal bij zijn en alles meemaken ligt nu een beetje achter je. Hoe blijf jij op de hoogte van alle ontwikkelingen in de kynologie?

'Door te lezen, hoewel het heel jammer is dat alle nieuws zo laat verschijnt. Echte nieuwtjes lees ik eerst in 'Dog World'. Verder door te praten met deze en gene en sommige clubs sturen mij hun clubbladen. Vervelend is wel dat als je ergens niet meer in zit, je sommige mensen ook niet meer te spreken krijgt...' Een beetje treurig vervolgt ze: 'Daar ligt mijn telefoon. Heb jij hem horen gaan? En hij zal waarschijnlijk vandaag ook niet meer

♦ *'Het is in zeker opzicht democratischer, maar ze verstikken nu in de regelgeving.'*

gaan, en morgen ook niet.' Dat klinkt een beetje somber, maar Erica vervolgt schaterend: 'Ik kreeg wel een uitnodiging voor een bejaardenmiddag en kon worden gehaald en gebracht.'

Jij hoort nog niet, bijna 75, bij de bejaarden?

Volmondig: 'Nee!'

In 1996 zei je dat je hoopte dat de Raad van Beheer democratischer zou worden. Is dat gebeurd?

'Dat is weer zo'n ja/nee vraag. Het is in zeker opzicht democratischer, maar ze verstikken nu in de regelgeving. In het begin van de zittingsperiode van dit bestuur leek het erg positief. Er is alle gelegenheid om mee te praten op de ALV, maar als je iets nodig hebt van het bureau... Was vroeger heel eenvoudig: je belde Martin van de Weijer en 't kwam voor elkaar. Als je nu belt, kost het 45 cent per minuut en dan duurt het nog drie dagen voordat je de juiste persoon aan de lijn hebt, die vervolgens ook van niks weet. De bereikbaarheid is miniem geworden. En: de kennis ontbreekt. Kijk eens naar de directeur: geen kynoloog. En iemand die zelf aangeeft helemaal niets van kynologie te weten,

doet nu opleidingen en examens.'

Kortom, wat Erica wil aangeven is dat de kennis bij het bureau van de Raad er in de afgelopen jaren niet op vooruit is gegaan.

Subjectieve waarneming

Als ik Erica vraag of ze nog wat kwijt wil, iets dat ik niet heb gevraagd, wijst ze op artikel 4B van de gedragscode voor keurmeesters. Daarin staat dat *'agressiviteit en angstig gedrag nooit getolereerd zullen worden tijdens de keuring en resulteren in het diskwalificeren van de betreffende hond(en).'* Erica: 'Dat is een zeer subjectieve waarneming. Ik zou zeggen: geef de hond een kwalificatie minder en als ie erg agressief is, stuur 'm dan de ring uit. Maar geen diskwalificatie.'

Erica eindigt met een positief punt, want het afschaffen van artikel IV.7 van het KR, waarin staat dat keurmeesters bij elke keuring in het buitenland vooraf toestemming van de Raad van Beheer moeten hebben, krijgt haar volle support.

Bij het afscheid zegt Erica: 'Er zijn heus ook nog goeie fokkers.'

En dat is een mooie slotconclusie. <